

STANOVISKO VLÁDY

k návrhu poslanců Kateřiny Valachové, Jana Hamáčka, Ondřeje Veselého a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 350)

Vláda na své schůzi dne 7. ledna 2019 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zaujala k němu **nesouhlasné stanovisko** a to zejména z následujících důvodů:

1. Vláda předně upozorňuje, že připravuje vlastní návrh úpravy bezúplatného školního stravování financovaného ze státního rozpočtu, který bude předmětnou problematiku upravovat komplexně a systémově.
2. Předložený návrh zákona neupravuje způsob, jakým bude školní stravování finančně zajištěno. Důvodová zpráva předpokládá, že finanční dopady spojené se zavedením plošného bezplatného poskytování školního stravování půjdou k tíži státního rozpočtu. Odpovídajícím způsobem však není navržena úprava § 160 a § 161 školského zákona, které upravují okruh výdajů, na které lze státní finanční prostředky vyčleněné na činnost škol a školských zařízení využívat, tedy jejich účel, ani způsob, jakým konkrétní výši těchto finančních prostředků pro konkrétní školu či školní jídelnu stát vypočítá. Předložený návrh zákona tak přesunuje úhradu za školní stravování vymezeného okruhu dětí a žáků ze zákonných zástupců na zřizovatele škol, kteří s takovýmto navýšením nákladů nepočítají a většinou tyto finanční prostředky ani nebudou mít. Bez odpovídající změny ustanovení školského zákona týkajících se financování však stát finanční prostředky na tento účel vynaložit nemůže. Zároveň je třeba upozornit, že předpokládané finanční dopady na státní rozpočet uváděné v důvodové zprávě nelze považovat za dostatečně podložené a bylo by je nutno podrobit hlubší analýze a následné revizi.
3. V důvodové zprávě k předloženému návrhu zákona není dostatečně odůvodněno, proč na rozdíl od stávajících dotačních programů v oblasti podpory bezúplatného školního

stravování, které cílí na děti z nízkopříjmových rodin, má být poskytována plošná a nikoli adresná podpora bezplatného školního stravování. Argumentace předkladatelů, že navržená úprava přispívá ke zvyšování vzdělanosti obyvatelstva, společenské soudržnosti či ke snižování rizika společenské stigmatizace dětí z ekonomicky slabších rodin, podle názoru vlády neplatí ve vztahu k dětem, které nejsou z nízkopříjmových rodin, ale přesto by jim podle navrhované úpravy mělo být rovněž poskytováno bezplatné stravování školní stravování. Plošné poskytování bezplatného školního stravování i těm, kteří je nepotřebují, také podle přesvědčení vlády samo o sobě nepovede ke zvýšení vzdělanosti v oblasti stravy, zdravotních návyků a tím i k lepším studijním výsledkům, jak uvádějí předkladatelé v důvodové zprávě.

4. Pokud se bezúplatné školní stravování nemá vztahovat na soukromé školství, byla by nezbytná i změna úpravy zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením.
5. Předložený materiál nepočítá s tím, že by se v důsledku zavedení plošného bezplatného školního stravování velice pravděpodobně zvýšil celkový počet strávníků v zařízeních školního stravování a s tím i potřebný počet zaměstnanců a v materiálu proto není vyčíslen dopad vyplývající z vyššího úhrnu mezd těchto nepedagogických pracovníků.
6. Návrh počítá s nereálnými dopady na veřejné rozpočty u ceny stravného, kterou by měl převzít stát. V materiálu uvedené částky jsou vzhledem k současnému vývoji cen na trhu velmi nízké a mnohá zařízení školního stravování by měla problém v této cenové relaci pokrmy připravit tak, aby splňovala jak výživové požadavky stanovené vyhláškou č. 107/2005 Sb., o školním stravování, tak požadavky na kvalitu pokrmů. To by mohlo vést ke zhoršení kvality školního stravování.
7. Není zřejmé, proč má být plošná podpora poskytována pouze dětem ve věku 3 až 11 let a nemá se týkat dětí ve věku 12 až 15 let, byť stávající dotační programy v oblasti podpory bezúplatného školního stravování cílí na děti z nízkopříjmových rodin ve věku 3 až 15 let. U žáků z nízkopříjmových rodin na 2. stupni základní školy se tedy pozitivní efekty nepromítnou.